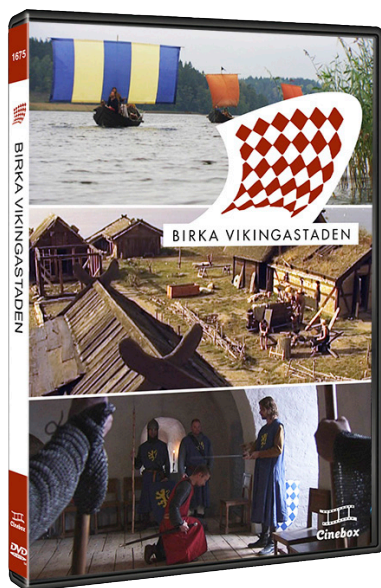

Speltid: 8 min

Från: 9 år

Ämne: Historia

Produktionsland:
Sverige, 2015

Svensk version:
©Cinebox, 2016

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmmnr: 1675

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Cinebox
08-445 25 50

Birka – Vikingastaden

Vikingatiden är en mytomspunnen period i historien. Båtburna krigare från Skandinavien for söderut och plundrade i Europa. Samtidigt började hedniska gudar allt eftersom bytas ut mot en kristen tro. Varor och idéer utbyttes flitigt, vilket lade grunden för de nordiska rikena. Ön Birka i Mälaren var en viktig stad på 700-talet med ett myller av liv under mer än 200 år. Tills något hände och Birka övergavs...

Idag är Birka med det kungliga sätet Hovgården på Adelsö utnämnt till Världsarv, då området är en av de mest kompletta och orörda vikingatida handelsplatserna från åren 700-900.

Birka – Vikingastaden

I slutet av 700-talet växte staden Birka fram på ön Björkö i Mälaren. Staden anlades för att det skulle vara lättare för kungen att kontrollera handeln i området. Och Birka blev snart en viktig knutpunkt för den nordiska handeln med resten av världen. I Birka byttes nordiska varor som pälsverk och slavar mot exotiska lyxprodukter som siden och pärlor. Staden hade ett tusental invånare, en blandning av rika, fattiga, hantverkare och handelsmän från hela världen. De gravkullar som fortfarande finns att beskåda i Birka vittnar om stora klasskillnader. De som var rika begravdes med dyrbara smycken och saker som kunde vara bra att ha i nästa liv. Människorna i Birka trodde på de gamla asagudarna, och Birka hann aldrig bli helt kristnat. En predikant som hette Ansgar introducerade birkaborna för den nya religionen, något som välkomnades av kungen. Men innan kristendomen hann etableras i staden hände något som fick människorna att överge Birka. Man vet fortfarande inte säkert vad som var orsaken. Men även om människorna försvann lämnades mycket byggnader och saker kvar. Aska och avfall har med åren lämnat ett tjockt lager av så kallad svartjord, och däri har man funnit många föremål från vikingatiden. Föremålen berättar spännande historier om livet i en historiens mest mytomspunna tider. Birka är en av de mest kompletta och orörda vikingahandelsplatserna, och idag är den forna staden utnämnd till världsarv.

CINEBOX

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-509 025 63 • Fax: 08-445 25 60
info@cinebox.se • www.cinebox.se

Nyckelord

Birka, vikingatiden, handel, järnåldern, världsarv, arkeologi.

Begreppslista

- **Kolonisation** - När en stat eller en grupp tar ett område som inte tillhör dem i besittning.
- **Vikingatiden** - Den skandinaviska järnålderns sista period, som pågick ungefär mellan år 800 -1050.
- **Asatro** - En fornnordisk religion med flera gudar som utövades innan kristendomens införande.
- **Arkeologi** - Läran om människans förhistoria. Arkeologer gör utgrävningar och försöker lära sig mer om människans historia.
- **Plundring** - Att stjäla stora mängder saker vid ett och samma tillfälle.
- **Världsarv** - Ett objekt eller en plats som är så värdefullt för mänskligheten att det skyddas och bevaras av FN.

Diskussionsfrågor

1. Varför anlades Birka?
2. Vilka varor handlade man med i Birka?
3. Hur var livet för de som bodde i Birka?
4. Hur tror ni det var att vara barn i Birka?
5. Hur tror ni det var att vara kvinna i Birka?
6. Vad ville Ansgar göra i Birka?
7. Varför hann aldrig Birka bli kristnat?
8. Vad innebär det att Birka finns med på världsarvslistan?

Här kan du hämta mer information

<http://www.raa.se/upplev-kulturarvet/varldsarv/birka-och-hovgarden/> - På svenska riksantikvarieämbetets hemsida finns fakta om Birka.

<http://historiska.se/birka/> - På sidan Birkaportalen finns samlad kunskap om Birka. Bakom sidan står historiska museet.

<http://popularhistoria.se/artiklar/nytt-liv-for-birka/> - Tidskriften Populär historia om Birka.

<http://www.birkavikingastaden.se/> - Sida med info om Birka, vad det finns att göra där och hur man tar sig dit.

<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/medeltiden/vikingatiden> - SO-rummet om vikingatiden.

<http://www.sjohistoriska.se/sv/Fordjupning/Amnen1/Vikingar/> - Sjöhistoriska museet om vikingarna och deras skeppsbyggarkonst.

<http://historiska.se/upptack-historien/filter/vikingatid+/> - Historiska museet om vikingatiden.

<http://historiepratarna.moobis.se/2013/12/10/avsnitt-6-vikingatiden/> - Podden Historiepratarna om vikingatiden.

<http://urskola.se/Produkter/147478-Odens-rike-Skapelsen> - Utbildningsradios serie Odens rike om vikingarnas andevärld.

<http://urskola.se/Produkter/176550-Arkeologerna-Verklighetens-vikingar> - Utbildningsradios program Arkeologerna om verklighetens vikingar slår hål på vanliga myter.

<http://www.unesco.se/kultur/varldsarv/> - UNESCOs hemsida om världsarv i Sverige och världen.

www.ne.se - Nationalencyklopedin

<https://duckduckgo.com/> - En sökmotor som inte spårar dig

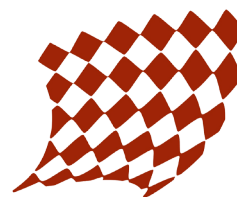
www.google.se - Användbar sökmotor

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheters skolsajt

www.wikipedia.se - bra nätencyklopedi

<http://www.cinebox.se/> - Cinebox hemsida

BIRKA VIKINGASTADEN

Filmen om **Birka** passar bra för undervisning i historia i grundskolan. Här enligt det centrala innehållet i Lgr11, se www.skolverket.se.

I årskurs 4-6, historia, Lgr11

- Kring forntiden och medeltiden, till cirka 1500:

"Norden befolkas. De utmärkande dragen för stenåldern, bronsåldern och järnåldern",

"Nordens kulturmöten med övriga Europa och andra delar av världen genom ökad handel och migration, till exempel genom vikingatidens resor och medeltidens handelssystem",

"Kristendomens införande i Norden. Religionens betydelse för kulturer och stater i Sverige och de övriga nordiska länderna samt konsekvenser av dessa förändringar för olika människor och grupper" och

"Vad arkeologiska fynd, till exempel myntskatter och fynd av föremål från andra kulturer kan berätta om kulturmöten och om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män"

- Hur historia används och historiska begrepp :

"Tidsbegreppen vikingatiden, medeltiden, stormaktstiden och frihetstiden samt olika syn på deras betydelser"